

Hans Erlandsson

Barn, unga och Internet

ALLT MED ALLA ALLTID

FÖRORD

Trots att du inte har full koll på hur tekniken fungerar, hur den används och vilka effekter användandet ger, så är det ofrånkomligen du som vuxen som ska definiera, motivera och försvara gränserna för vad som är okej och vad som inte är det, när barn och ungdomar gör saker i livet online och i livet offline. Dessvärre måste du agera på en vettig kunskapsgrund, med raka rör och ovikta kort, och det är precis här det blir problem: i likhet med de flesta vuxna vet du säkerligen mycket mindre om Internet än barn och ungdomar.

Ambitionen med denna bok är att redogöra och resonera kring barn och ungdomars användning av Internetansluten teknik, att återge fakta och trender, inventera och redogöra för populära onlinetjänster och det språk som används kring dessa, samt tänkbara effekter och aspekter kring detta fenomen. Avslutningsvis ges tips kring hur du analyserar situationen hemma och hur du agerar för att skapa en förändring.

Den research jag genomfört för att kunna skriva denna bok består i att jag dels tagit del av en ansevärd mängd forskningsrapporter och undersökningsresultat, föreläst i ämnet, besökt seminarier, genomfört intervjuer och läst mängder av intervjuutskriften. Ovanpå detta har jag använt det faktum att jag själv har hållit på med datorer sedan 1978, att jag varit online sedan 1986 och tidigt kom igång med Internet 1991 - och dessutom har haft förmånen att jobba inom IT-branschen i snart 20 år. Resultatet av detta är den bok du nu håller i din hand. Det är fullt möjligt att jag slår in en mängd öppna dörrar med det jag skrivit, men det är som med allt annat här i världen: det som är självklart för en person är inte självklart för en annan.

Mycket nöje!

hans.erlandsson@inted.com
070-348 348 1

COPY- RIGHT

Copyright © Docendo Sverige AB

Det är förbjudet att kopiera bilder och text i denna bok genom att trycka, fotokopiera, skanna eller på annat sätt mångfaldiga enligt upphovsrättslagen.

Våra böcker och tillhörande produkter är noggrant kontrollerade, men det är ändå möjligt att fel kan förekomma. Förlaget tar inget ansvar för de skador dessa fel kan orsaka för konsumenten. Vi tar gärna emot förbättringsförslag.

Produkt- och producentnamnen som används i boken är ägarens varumärken eller registrerade varumärken.

Tryckeri: WS Bookwell OY, Finland 2006
Första upplagan, första tryckningen

ISBN 10 siffror: 91-7882-727-2
ISBN 13 siffror: 978-91-7882-727-5
Artikelnummer: 6208

Författare: Hans Erlandsson
Omslag: Annika Landell
Bild på omslaget: ©Masterfile

Redaktionell bearbetning och layout Docendo Sverige: Mia Elg, Eva Ansell

®Visual-serien
är ett registre-
rat varumärke

1. INLEDNING – GRUNDBEHOV OCH HUR VI LÖSER DESSA.....	4
A. Du själv och din egen uppväxt.....	4
B. Idag gör ungarna samma sak – men framför datorn.....	5
C. Internet är en väldigt speciell lösning.....	8

DEL 1 HELHET, FAKTA OCH TRENDER

2. STATISTIK BLIR LÄTT RÖRIG.....	15
3. EN HELHETSBLILD KRÄVER STRUKTUR.....	16
4. PUSSELBITARNA BIT FÖR BIT.....	18
A. Internet – med en uppsjö av tjänster.....	18
B. Internetförbindelsen – i siffror och ord.....	20
C. Maskinerna – i siffror och ord.....	22
D. Programvarorna – i siffror och ord.....	25
E. Tjänsterna och användandet – i siffror och ord.....	26
F. Effekterna – i siffror och ord.....	29
5. KAN VI LITA PÅ STATISTIKEN?.....	34
A. Vem presenterar vad och i vilket syfte?.....	35
B. Undersökningsresultaten beror på hur man räknar.....	37
C. Undersökningsresultaten beror på hur man frågar.....	38

DEL 2 PROGRAMMEN, TJÄNSTERNA OCH ANVÄNDADET

6. TEKNIKEN OCH PROGRAMVARORNA SKAPAR FÖRVIRRING.....	41
7. ALLT PÅ SAMMA GÅNG SKAPAR OCKSÅ FÖRVIRRING.....	42
8. ONLINEKULTUREN OCH SPRÅKET – ÄNNU SVÅRARE!.....	43
9. EXEMPEL PÅ TJÄNSTER OCH VAD DE ANVÄNDS TILL.....	46
A. Mötesplatser – ett sätt att umgås.....	47
B. Digitala lekplatser för yngre barn.....	63
C. Skicka lappar, viska och småsnacka.....	71
D. Skriva brev med e-post.....	78
E. Kopiera musik och film med fildelning.....	81
F. Leka lekar och spela spel.....	83
G. Lyssna på musik och titta på tv och film.....	88
H. Roliga timmen – på nätet.....	91

DEL 3 EFFEKTER, ASPEKTER OCH TIPS

10. EFFEKTER.....	95
A. Förutsättningar för en givande effektdiskussion.....	95
B. Möjliga positiva effekter.....	97
C. Möjliga negativa effekter.....	101
11. ASPEKTER.....	117
A. Omvärldens komplexitet är tydligare nu än förr.....	118
B. Ansvar, vilka har det och vilka tar det?.....	125
C. Läge för situationsanpassat föräldraskap?.....	126
12. TIPS.....	128
A. Första steget: observera, analysera och reflektera.....	129
B. Andra steget: diskutera, kom överens och agera.....	131
C. Tredje steget: följ upp överenskommelsen.....	137
D. Medierådets 10 tips.....	138
E. Hitta mer information.....	140
13. SLUTORD.....	141
SAKREGISTER.....	142